

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคเกษตรอุตสาหกรรม และภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว เพราะการคมนาคมขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางมากยิ่งขึ้น ทำให้รถยนต์และรถจักรยานยนต์เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิต การทำงานและการดำเนินธุรกิจของประชาชนทั้งในเขตพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบทของประเทศ แม้ว่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์จะเป็นทรัพย์สินที่มีราคาสูงมากกว่ารายได้ของประชาชน แต่ก็เป็นที่ต้องการของประชาชนโดยทั่วไปที่จะพยายามจัดหาไว้ใช้เมื่อความต้องการในการที่จะใช้รถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ตามมา เพื่อให้ได้ใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะการซื้อขายรถยนต์มือสอง ซึ่งหากผู้บริโภครายใดรู้ข้อมูลเกี่ยวกับรถมากก็ได้รถยนต์สมราคา ผู้บริโภครายใด ไม่มีความรู้เรื่องรถยนต์ โดยไม่ปรึกษาผู้ที่มีความรู้เรื่องรถยนต์ไปช่วยเหลือก็อาจได้รถยนต์ที่ย่อมแมวขาย อาทิ การยอมแมวทำสีใหม่เพื่อไม่ให้เห็นรอยเฉี่ยวชน รอยสนิมของตัวถัง การเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องยนต์ แซสซี สภาพการใช้งานที่แท้จริง และที่ร้ายกว่านั้น คือ การนำรถยนต์ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายมาขาย รวมทั้งการนำรถยนต์ที่ติดภาระผูกพันตามคำสั่งศาลหรือภาระจำนำเป็นเหตุให้ผู้บริโภคไม่สามารถนำรถไปจดทะเบียนโอนได้ หรือการสวมซากรถ

ซากรถ ก็คือ รถที่จดทะเบียนไว้กับกรมการขนส่งทางบกตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522¹ ซึ่งรถดังกล่าวได้เกิดเหตุเสียหายถึงขนาดที่ไม่สามารถซ่อมได้หรือถ้าซ่อมได้เมื่อซ่อมแล้วมีราคาน้อยกว่าค่าซ่อม ในกรณีรถที่จดทะเบียนได้รับความเสียหายเป็นซากแล้ว แต่เอกสารทางทะเบียนไม่เสียหายไปกับตัวรถด้วย และถึงแม้ว่าเอกสารทางทะเบียนจะเสียหาย แต่เจ้าของรถสามารถยื่นขอเอกสารเกี่ยวข้องกับรถฉบับ

¹พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติ รถยนต์ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542

ใหม่ได้ ซึ่งเอกสารดังกล่าวนั้น ได้แก่ แผ่นป้ายทะเบียน แผ่นป้ายวงกลม สมุดคู่มือการจดทะเบียนรถ

การสวมซากรถ^๑ หมายความว่า การนำรถที่ได้จากการกระทำผิดมาดำเนินการแก้ไข หมายเลขตัวรถและหมายเลขเครื่องให้ตรงกับหมายเลขตัวรถ และหมายเลขเครื่องยนต์ของรถคันที่เป็นซากแล้วนำเอกสารทางทะเบียนของรถคันที่เป็นซากมาใช้กับรถคันที่ได้จากการกระทำผิดดังกล่าวอันเป็นสาเหตุนำไปสู่การโจรกรรมรถยนต์และจักรยานยนต์อันเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งที่คนร้ายได้พัฒนารูปแบบและวิธีการตลอดเวลา เพื่อให้ได้รถมาจากการกระทำผิดสามารถจดทะเบียนเป็นรถที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ การกระทำเช่นนี้มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย มีการกระทำผิดในลักษณะที่เป็นกลุ่ม ขบวนการ องค์กรที่มีการจัดการและแบ่งมอบหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นระบบ นับตั้งแต่ผู้สั่งการ ผู้ที่ลงมือโจรกรรมรถ ผู้ที่รับรถไปส่งยังจุดนัดหมาย หรือส่งให้กับผู้รับรถ จนถึงผู้ที่ทำหน้าที่ตัดแปลง ถอดชิ้นส่วน หรือนำรถไปขายให้กับผู้รับซื้อ วิธีการเช่นนี้ทำให้ยากต่อการสืบสวนติดตามของเจ้าหน้าที่ เป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ปัจจุบันนี้ด้วยเหตุที่จำนวนรถยนต์และจักรยานยนต์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและอุบัติเหตุก็มีมากขึ้น จึงทำให้ตลาดการซื้อขายซากรถยนต์และจักรยานยนต์เป็นที่นิยมตามมา เนื่องจากซากรถมีราคาถูกและรถที่จะนำมาสวมทะเบียนนั้นมีบางส่วนเป็นรถที่ค้างค่างวดหรือรถที่ถูกจำนำไว้ตามตลาดรถยนต์ต่างๆ หรือตามบ่อนการพนันมีจำนวนมาก หาซื้อได้ง่ายมากในตลาดมืด นอกจากนี้ ยังมีรถยนต์และจักรยานยนต์ที่ลักลอบนำเข้ามาโดยไม่ผ่านกระบวนการศุลกากร เป็นรถยนต์ที่มีราคาสูงหรือเป็นที่ต้องการของตลาดรถยนต์และจักรยานยนต์ นำเข้ามาอย่างผิดกฎหมายเพื่อทำการสวมทะเบียนกับซากรถยนต์ที่เกิดอุบัติเหตุเพื่อนำมาใช้หรือนำออกไปขายในตลาดรถยนต์และจักรยานยนต์เป็นความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากรถยนต์และจักรยานยนต์เป็นทรัพย์สินที่มีราคาสูงและมีความสำคัญมากต่อการดำรงชีพของประชาชน เพราะคนส่วนใหญ่จะมีปัญหาซื้อรถยนต์และจักรยานยนต์ได้เพียงแค่อ่างละหนึ่งคันเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของแต่ละคน อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการกระทำผิดความผิดเกี่ยวกับรถยนต์และจักรยานยนต์เกิดขึ้นได้เพราะมีโอกาสอำนวยให้เกิดการกระทำผิดความผิด เนื่องจากไม่มีมาตรการการป้องกันและยังมีตลาดที่คอยรับของผิดกฎหมายที่คอยอำนวยความสะดวกในทางการเงินและมีแหล่งรับซื้อ ทำให้สะดวกต่อการลักลอบหรือกระทำผิดความผิดในรูปแบบต่างๆ ถือว่าเป็นการให้ความร่วมมือหรือเป็นการให้การสนับสนุน โดยตรงและโดยอ้อม

นอกจากนี้ ยังมีขบวนการอื่นเพิ่มขึ้นมา เช่น การเช่าซื้อรถยนต์และจักรยานยนต์ เพื่อใช้ในการฉ้อฉลประกันภัย โดยแจ้งว่ารถคันดังกล่าวหายหรือถูกขโมยไปเพื่อหวังเอาเงินประกัน แต่กลับ

^๑พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ รถยนต์ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542

นำรถคันนั้นออกไปขายยังประเทศเพื่อนบ้าน หรือไม่ก็นำไปแยกชิ้นส่วนออกขายตามร้านอะไหล่ หรือกรณีการเช่าซื้อรถยนต์และจักรยานยนต์เพื่อใช้งาน แต่ภายหลังไม่มีเงินส่งค่างวดหรือผ่อนไม่ไหวก็นำรถคันดังกล่าวไปจำหน่ายตามสถานที่ต่างๆ แต่ไม่ได้ได้ถอนการจำหน่าย จึงทำให้การจำหน่ายนั้นสิ้นสุดลง กลุ่มมีอาชีพบางกลุ่มจะมาซื้อไปแล้วนำไปสวมทะเบียนกับรถยนต์และจักรยานยนต์ที่เกิดอุบัติเหตุเสียหายจนใช้การไม่ได้ เมื่อนำมาประกอบกันเสร็จแล้วก็จะนำออกมาขายในตลาด

จากสถานการณ์ข้างต้นที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินดังกล่าวแล้วมีแนวโน้มที่สูงขึ้นตามลำดับ แต่ทางกฎหมายที่ใช้เป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามที่เกี่ยวกับการลักขโมยรถยนต์และรถจักรยานยนต์ แต่ยังไม่มีความเหมาะสมพอที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยปัจจุบันได้ใช้กฎหมายที่เป็นหลักสำคัญคือ ประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ ความผิดฐานหลอกลวงตามมาตรา 271 และความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 หลักเรื่องการซื้อขายและหลักเรื่องการครอบครองทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 453, 458 และ 1332 ตามลำดับ³ เพราะกฎหมายที่ใช้อยู่ยังไม่สามารถควบคุมได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม จึงควรหามาตรการป้องกันและปราบปรามการสวมซากรถให้ได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยในเรื่องปัญหากฎหมายในการซื้อขายซากรถยนต์ เพื่อให้การซื้อขายรถยนต์ใช้แล้วระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภคเกิดความเป็นธรรมและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตลอดจนเพื่อหาแนวทางป้องกันการสวมซากรถยนต์และหาแนวทางแก้ไขปัญหาการโจรกรรมรถยนต์ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ข้อกฎหมายต่างๆ ที่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายซากรถจากในประเทศไทยและที่นำเข้าจากต่างประเทศ

1.2.2 ปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเช่นการต่อทะเบียนการจดทะเบียนจากรถที่นำเอาซากรถมาเปลี่ยนเครื่อง เปลี่ยนอะไหล่จะถือว่าเป็นการจดทะเบียนรถเก่าหรือจดทะเบียนประกอบและในกรณีที่การนำเข้าจากต่างประเทศก็จะมีปัญหาในทำนองเดียวกัน

1.2.3 ซากรถที่นำเข้าจากต่างประเทศยังเพิ่มปัญหาความรับผิดชอบต่อมลภาวะเป็นพิษต่างๆของซากรถที่ได้นำเข้ามารจากต่างประเทศแต่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็เพิ่มปัญหาเป็นขยะเป็นพิษตกค้างภายในประเทศ

³พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 และ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2541

1.2.4 ซากรถที่นำเข้ามาปริมาณมากจะมีมาตรการทางกฎหมายใดในการที่จะแก้ไขปัญหา
นั้นได้และใครจะเป็นผู้รับผิดชอบในการขจัดมลภาวะนั้นด้วย

1.3 แนวความคิดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการสวมซากรถยนต์ และการนำเข้าซากรถยนต์จากต่างประเทศโดยผิดกฎหมาย

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1. ในปัจจุบันกฎหมายไทยยังมีช่องโหว่อีกมากในเรื่องเกี่ยวกับการซื้อขายซากรถและการจดทะเบียนรถที่จดทะเบียนมาจากตัวถังและชิ้นส่วนที่ได้มาจากซากรถ กฎหมายไทยยังเปิดช่องให้สามารถนำซากรถที่นำเข้ามาจากต่างประเทศโดยยังอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้แต่ไม่ปลอดภัยจึงจำเป็นที่จะต้องแก้กฎหมายของไทยให้สามารถแก้ปัญหากฎหมายต่างๆ ดังกล่าวได้

2. การทำสัญญาซื้อขายรถยนต์ใช้แล้วระหว่างผู้บริโภครกับผู้ประกอบการธุรกิจยังมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางด้านสัญญา เพราะการทำสัญญานั้นผู้ประกอบการธุรกิจรู้ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย รวมทั้งมีอำนาจต่อรองมากกว่าผู้บริโภค ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค ถึงแม้ปัจจุบันได้มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญาซื้อขายรถยนต์ใช้แล้วให้อยู่ในกรอบของกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค แต่ก็ยังมีช่องว่างที่ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎระเบียบ โดยเพิ่มเติมมาตรการที่จะเข้าไปควบคุมและคุ้มครองให้เกิดความเป็นธรรมในการทำสัญญาต่อผู้บริโภคยิ่งขึ้น

3. จะทำให้เกิดภัยต่อผู้บริโภคด้วยในกรณีที่น่าซากรถเข้ามาประกอบเป็นรถยนต์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผู้บริโภคและสาธารณะชนด้วย และเข้าขายเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตาม พรบ. คุ้มครองผู้บริโภคพ.ศ. 2541และ พรบ.ความผิดต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย คือ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจาก เอกสารทางวิชาการ เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรมของสัญญาซื้อขายแล้ว เพื่อหามาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำสัญญา โดยทั้งนี้ ศึกษากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับสัญญาซื้อขายแล้ว ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 พร้อมทั้งศึกษาแนวทางป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้รับทราบปัญหาเกี่ยวกับมาตรการใช้บังคับทางกฎหมายที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคด้านสัญญาตลอดถึงขอบเขตของการทำสัญญาให้มีผลกระทบต่อคู่สัญญาให้น้อยที่สุด และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักในการให้ความคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ให้ได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญามากที่สุด

1.6.2 ทำให้ทราบถึงประโยชน์ของผู้บริโภคที่จะได้รับตามกฎหมาย และก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำสัญญา โดยมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองอย่างชัดเจน

1.6.3 นำผลสรุปที่ได้รับจากการศึกษาวิเคราะห์มาใช้เป็นแนวทางเสนอแนะและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

1.6.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์

1.6.5 สามารถใช้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการวางแผนงาน โครงการหรือกำหนดแนวนโยบายการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์

1.6.6 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดปัญหาอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป